

NOTAT

Til NaturErhvervstyrelsen

Vedr. Biologisk vurdering af bekendtgørelse nr. 1591 af 12. december 2014 om fredningstider for fisk og krebsdyr i saltvand

Fra DTU Aqua

15. marts 2016
J.nr: 16/03687
MV/SB/JPFE/JGS

Anmodning

I forbindelse med forenklingsarbejde anmodes om biologisk vurdering af behov for fredningstider for de arter, som nævnes i bekendtgørelsen om fredningstider for fisk og krebsdyr i saltvand

Baggrund

Nuværende fredninger

Gældende fredninger for saltvand er angivet nedenunder.

Fredningsbestemmelser (fra "Bekendtgørelse om fredningstider for fisk og krebsdyr i saltvand", BEK nr 1591 af 12/12/2014)

§ 3. For nedennævnte fiskearter fastsættes følgende fredningstider, de anførte dage inklusive:

- 1) Hunrødspætter, på hvilke rognsåkkens bagspids strækker ud over midten af fiskens totallængde, er fredet i perioden 15. januar-30. april i Skagerrak, Kattegat, Isefjorden med tilstødende fjorde, herunder Roskilde Fjord, Limfjorden, Vestlige Østersø (underområde 22) og Øresund (underområde 23).
- 2) Hunskrubber, på hvilke rognsåkkens bagspids strækker ud over midten af fiskens totallængde, er fredet i perioden 1. februar-30. april i Østersøen (underområde 22).
- 3) Laks og havørred i yngledragt er fredet i perioden 16. november-15. januar.
- 4) Brisling i Isefjorden med tilstødende fjorde, herunder Roskilde Fjord, er fredet i perioden 1. maj-30. september.
- 5) Ålekvabber under 230 mm er fredet, bortset fra levende ålekvabber, der benyttes til agn. Drægtige ålekvabber er, uanset størrelsen, fredet i tiden 15. september-31. januar. I Limfjorden er det dog tilladt i perioden 1. maj-31. juli at lande ålekvabber uanset ovennævnte fredning.
- 6) Snæbel er hele året fredet i Vadehavet.
- 7) Helt er fredet i tiden 1. november-31. januar. I Ringkøbing og Stadil fjorde er helt dog fredet i perioden 1. november- 28. (29.) februar.
- 8) Rognhummer er hele året fredet i Limfjorden.
- 9) Gedde er fredet i perioden fra den 1. april til og med den 15. maj

Behov for fredningstider generelt

Fredningstider og andre forvaltningsmetoder som kvote- eller indsatsregulering er metoder til at begrænse fiskeridødeligheden og dermed sikre en bæredygtig udnyttelse af en bestand. For rekreative fiskerier, hvor der reelt er mindre mulighed for at regulere fiskeritrykket ved hjælp af kvoter, kan fredningstider være en effektiv forvaltningsmetode til at nedsætte fiskeriindsatsen, da indsatsen udenfor lukningen ikke øges væsentlig af en lukning. Umiddelbart kan en beskyttelse af gydemodne fisk virke

som en stor gevinst, da man jo giver fisken muligheden for at gyde, men reelt afhænger gydebiomassens størrelse af den samlede dødelighed inden gydning. Hvis en beskyttelse af modne fisk blot betyder at fiskeritrykket øges i perioden før gydningen er der ingen gevinst, men hvis den årlige fiskeriindsats reelt mindskes med en gydelukning, vil der være gevinst i form af en større gydebiomasse og potentielt større produktion af yngel. For kommercielt udnyttede bestande med en begrænsende kvote regulering bestemt ud fra F_{MSY} vil gevinsten af fredningstider derfor være tæt på nul. Hvis gydefredningen betyder at fiskeriet blot fortsætter med en discard af modne fisk, vil der være en negativ effekt af beskyttelsen, da dødeligheden af discardedede fisk kan være stor. Nogle arter samles på afgrænsede gydepladser, hvilket kan give en øgning af fangstraten. For kommercielt fiskeri af kvoteregulerede bestande kan fiskeri i denne periode være en økonomisk fordel uden at bestanden overfiskes, mens det for bestande der overvejende fiskes rekreativt kan lede til overfiskeri.

Biologisk vurdering af behov for fredningstider for de enkelte arter

1) Hunrødspætter, på hvilke rognækkens bagspids strækker ud over midten af fiskens totallængde, er fredet i perioden 15. januar-30. april i Skagerrak, Kattegat, Isefjorden med tilstødende fjorde, herunder Roskilde Fjord, Limfjorden, Vestlige Østersø (underområde 22) og Øresund (underområde 23).

Rødspætter i de nævnte områder kvotereguleres og langt størstedelen af fangsten tages i et kommercielt fiskeri. Ud fra de generelle betragtninger om effekten af beskyttelse af modne fisk i et kvotereguleret fiskeri vurderer DTU Aqua, at der ikke er nogen biologisk begrundelse for gydefredning.

2) Hunskrubbe, på hvilke rognækkens bagspids strækker ud over midten af fiskens totallængde, er fredet i perioden 1. februar-30. april i Østersøen (underområde 22).

Der er ikke en kvoteregulering af skrubbe i område 22. I følge ICES er bestanden i stærk fremgang og fiskeriindsatsen er stabil. Skrubbe tages overvejende som bifangst. Det er DTU Aquas vurdering, at der ikke er nogen biologisk begrundelse for fredning af gydemodne fisk jævnfør de generelle overvejelser.

3) Laks og havørred i yngledragt er fredet i perioden 16. november-15. januar.

Ingen ændring. Fredningstiden i saltvand modsvarer fredningstiden i ferskvand, men er begrænset til de individer, der viser tegn på at være på gydevandring (såkaldte farvede fisk). Formålet med fredningen er at sikre, at et tilstrækkeligt antal gydemodne fisk får mulighed for at vandre ind i ferskvand og deltage i gydningen.

4) Brisling i Isefjorden med tilstødende fjorde, herunder Roskilde Fjord, er fredet i perioden 1. maj-30. september.

DTU Aqua er ikke bekendt med grunden til denne fredningsperiode, men perioden falder sammen med brislingens gydning. På Naturerhvervsstyrelsens hjemmeside for landingsstatistik siden 2006 er der ikke registreringer af landinger af brisling fra Isefjorden. DTU Aqua er ikke bekendt med særlige biologiske forhold for brisling i Isefjorden, der kræver en fredningstid.

5) Ålekvarper under 230 mm er fredet, bortset fra levende ålekvarper, der benyttes til agn. Drægtige ålekvarper er, uanset størrelsen, fredet i tiden 15. september-31. januar. I Limfjorden er det dog tilladt i perioden 1. maj-31. juli at lande ålekvarper uanset ovennævnte fredning.

Ålekvabben er speciel ved at den har indre befrugtning og føder indtil 400, 3,5 – 5,5 cm lange og fuldt udviklede levende unger i december-februar. Disse klækkes som 14 mm lange larver, men fortsætter udviklingen inden i æggestokkene i 4 måneder før de fødes. Ålekvabbe er ikke kvoteret og fanges i både erhvervs- og rekreative efter ål med anvendelse af åleruser. Eventuel discard formodes at have en høj overlevelse. Det er DTU Aqua vurdering, at ålekvabben påvirkes mindre af fiskeri og mere af ændringer af dens levesteder. Trods dens specielle forplantningsstrategi vurderer DTU Aqua, at der ikke er særlige biologiske forhold, der kræver en ekstra beskyttelse i perioden, hvor ålekvabben er drægtig.

6) Snæbel er hele året fredet i Vadehavet.

Som bekendt er snæbel fortsat stærkt truet. Bestanden, der gyder i Vidåen er den eneste tilbageværende naturlige bestand. De genskabte bestande, der gyder i de øvrige vadehavsvandløb er af endnu ukendte årsager gået tilbage på trods af det gennemførte EU Life restaureringsprojekt. Behovet for fortsat helårlig fredning er dermed stadig til stede. Da snæblen under sin opvækst i saltvand må antages ikke kun at opholde sig i Vadehavet, foreslås det, at den begrænsning, der er på den nugældende fredning (kun gældende i Vadehavet) ophæves, således at fredningen gælder saltvand generelt. Herved bringes bestemmelsen også til at have samme gyldighed, som fredningsbestemmelsen for snæbel i BEK nr 1782 af 16/12/2015 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt. Snæbel er som bekendt den eneste fisk blandt habitatdirektivets bilag IV arter og kræver dermed stærk beskyttelse.

7) Helt er fredet i tiden 1. november-31. januar. I Ringkøbing og Stadil fjorde er helt dog fredet i perioden 1. november-28. (29.) februar.

Fredningstid for helt skal beskytte heltene mod fangst under vandringen til og fra gydepladserne i ferskvand. DTU Aqua finder den nugældende landsdækkende fredning tilstrækkelig. Den udvidede fredningstid i Ringkøbing Fjord er indført for, at undgå bifangst af ørred under deres vandring bort fra gydepladserne i tilløbene til fjorden. Erfaringsmæssigt er bifangsten størst i februar måned.

Af hensyn til brugerne foreslås bestemmelsen om Ringkøbing Fjord flyttet til BEK om fiskeri og fredningsbælter i Ringkøbing Fjord. Herved samles alle de særlige regler om fiskeri i fjorden på ét sted. Den tilsvarende særlige fredningstid for helt i Nisum Fjord fremgår netop af BEK 1376 om fiskeriet og fredningsbælter i Nisum Fjord. Det vurderes endvidere at være mere logisk for brugerne at de to bekendtgørelser er ens opbygget.

8) Rognhummer er hele året fredet i Limfjorden.

Hummer bærer de befrugtede æg på svømmebenene på halens underside i op til et år, hvorefter larverne frigives. I Limfjorden er hummer ikke kvoteret og fanges i redskaber såsom tejner, ruser og garn, hvor discardoverlevelsen ved nænsom behandling må formodes at være høj. Det er DTU Aquas vurdering, at hummer i Limfjorden er overudnyttet. Beskyttelse af rognhummer kan derfor være en metode til at nedbringe fiskeridødeligheden.

9) Gedde er fredet i perioden fra den 1. april til og med den 15. maj

Ingen ændring. Formålet med fredningstiden i saltvand er, at beskytte gedderne under vandring mod gydepladserne samt under selve gydningen, der forgår i bredzonen på meget lavt vand. Under vandring og gydning er gedderne ekstra fangbare. Endvidere kan forstyrrelse muligvis betyde at gydningen afbrydes.